

Bromsmediciner, test och småprat - vapen i kampen mot aids

Text: Kajsa Johansson, info@kajsajohansson.se

Publicerad: Afrikagruppernas insamlingsblad februari 2007

-Vi skulle vilja ha ett bibliotek, erbjuda folk mat i samband med besök, dela ut kvinnliga kondomer, vara ett större stöd till våra patientgrupper, arbeta mer med jämställdhet mellan kvinnor och män, ha större närvaro hos riktigt unga människor. Och vi skulle vilja arbeta mer långsiktigt. Ibraimo Pereira och Miguel António, rådgivare på testkliniken respektive ungdomscentret i den lilla staden Cuamba i norra Moçambique, har stora planer och många drömmar.

Varje månad besöker drygt hundra människor kliniken för att testa sig för hiv-smitta, av dessa får ungefär 20 personer "positiva" svar. Detta ger en bra bild av hur man tror att verkligheten ser ut i landet med en hiv-prevalens på ungefär 20 procent. Varje dag upptäcks i Moçambique cirka 500 nya infekterade på kliniker som den i Cuamba. Det är svårt att föreställa sig vidden av den tysta katastrof som aids utgör och det är omöjligt att inte bli djupt imponerad av de människor som kämpar på i denna verklighet varje dag.

Sedan april 2006 erbjuder kliniken i Cuamba antiretroviral behandling, så kallade bromsmediciner, och Ibraimo berättar att detta gör att fler väljer att testa sig. -Innan bromsmedicinerna fanns tillgängliga ifrågasatte folk varför de skulle gå och testa sig, om det ändå inte fanns något de kunde göra om svaret var positivt. Nu kan vi erbjuda dem något. De flesta som får ett positivt testsvar har gått med viruset i sina kroppar länge och är redo för att direkt påbörja sin behandling, fortsätter Ibraimo och understryker vikten av att få alla människor att testa sig, men likaså vikten av att testerna är frivilliga. En ökande trend i antalet tester innebär en stor framgång i det preventiva arbetet. -Hiv-testet är ett av våra viktigaste vapen i kampen på aids. Det är genom kunskap om sig och sin kropp som människor kan börja förändra sina liv, säger Ibraimo.

Arbetet på testkliniken är framgångsrikt men det är fortfarande mycket som återstår. -Det svåraste är att vi inte kan göra allt! När man har börjat täcka ett behov dyker det genast upp nya. Nu har vi möjlighet att erbjuda bromsmediciner men alla kan inte ta dem eftersom de inte har tillgång till den näringsrika mat och rena vatten som de behöver för att kroppen ska klara behandlingen. Ibraimo ser bekymrad ut.

Testkliniken och ungdomscentret arbetar tillsammans och hjälper hela tiden varandras verksamheter, bland annat genom 30 gemensamma aktivister som arbetar med informationsarbete i skolor, på arbetsplatser och på landsbygden utanför staden. Genom kliniken och centret erbjuds invånarna i Cuamba en mängd olika saker: Hiv-test med rådgivning före och efter, undersökning av könssjukdomar och en ungdomsmottagning där man kan få information om familjeplanering, preventivmedel eller bara sitta ner och prata om relationer.

Och det verkar finnas ett stort behov av att prata, ett behov som tycks vara ständigt växande. -År 2003 hade vi mellan 20 och 50 besök i månaden. Den senaste månaden hade vi 1400 besökare, berättar Miguel. Han ser min förvåning över det höga antalet och berättar vidare att det är många som väljer att komma i grupp. -De vanligaste frågorna handlar om hur man får hiv och hur man undviker graviditet. Många unga killar kommer hit för att fråga hur de ska göra för att få en flickvän. Tyvärr är det mest tjejer som undrar över graviditeter och det är så klart ett stort problem, säger Miguel och betonar vikten av att arbeta med jämställdhet men även svårigheterna med det.

På ungdomscentret kan man efter rådgivning få p-piller men enorma mängder kondomer har även passerat centrets portar: -Vi har delat ut 10 000 kondomer under en månad, vi måste ju i alla fall tro att de använder dem, eller hur? frågar Miguel och tittar på mig med ett leende på läpparna. Tidigare samma dag har jag sett Miguel förevisa för en grupp hur en kondom används och efter den beskrivningen tror jag att alla inte vill annat än att hem och prova själva!

Den positiva kraft och det engagemang som finns på kliniken och centret smittar av sig. Människorna här är ju just de som arbetar mitt i den tysta katastrofen varje dag. Men istället för att bli tyngd av verkligheten blir jag fylld av hopp när jag ser och hör vad som pågår här, när jag får ta del av Ibraimos, MIGUELS och många andras planer och drömmar.